

Republika Hrvatska
Općinski sud u Osijeku
Europska avenija 7
Osijek

Poslovni broj: P-1763/2025-11

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Osijeku po sutkinji Ljiljani Jakša, u pravnoj stvari tužitelja Denisa Salaja, OIB: 19115169250, iz Osijeka, Josipa Huttlera 11, zastupanog po punomoćniku Marijanu Belčiću, odvjetniku u Osijeku, protiv tužene Addiko bank d.d., OIB: 14036333877, Zagreb, Slavonska avenija 6, zastupane po odvjetnicima u Odvjetničkom društvu Ćurković i Šanjug d.o.o. u Zagrebu, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon glavne i javne rasprave zaključene 21. svibnja 2026. u prisutnosti tužitelja i punomoćnice tužitelja u zamjeni Nikoline Čolić, odvjetničke vježbenice u odvjetničkom uredu Marijana Belčića u Osijeku, po objavi 15. lipnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba:

- iz članka 6. stavka 1. Ugovora o kreditu broj: 5140060242-60010452522/2005. sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljenog 11. studenoga 2005. između tužitelja i prednika tužene, potvrđenog 15. studenoga 2005. po Javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-2493/2005, u dijelu odredbe koji glasi:

“...prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga, koja trenutačno iznosi 1,00% jednokratno, unaprijed.“

II. Nalaže se tuženoj Addiko bank d.d., OIB: 14036333877, Zagreb, Slavonska avenija 6, isplatiti tužitelju Denisu Salaju, OIB: 19115169250, iz Osijeka, Josipa Huttlera 11, iznos od 536,10 eura (slovima: petsto trideset šest eura deset centi) zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 23. studenoga 2005. do 31. prosinca 2007. po stopi od 15% godišnje, od 1. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećane za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1.

siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi zatezne kamate koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. pa do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za tri postotna poena, sve u roku 15 dana.

III. Utvrđuje se da je nišetna odredba:

- članka 8. stavka 2. Ugovora o kreditu broj: 5140060242-60010452522/2005. sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljenog 11. studenoga 2005. između tužitelja i prednika tužene, potvrđenog 15. studenoga 2005. po Javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-2493/2005, u dijelu odredbe koji glasi:

“U tom slučaju Korisnik se kredita obvezuje izvršiti uplatu prema zaključnom obračunu Banke koja je ovlaštena zaračunati i naknadu prema tarifi banke na preostali iznos kredita, sukladno poslovnoj politici Banke.“

IV. Nalaže se tuženoj Addiko bank d.d., OIB: 14036333877, Zagreb, Slavenska avenija 6, isplatiti tužitelju Denisu Salaju, OIB: 19115169250, iz Osijeka, Josipa Huttlera 11, iznos od 88,34 eura (slovima: osamdeset osam eura trideset četiri centa) zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 31. siječnja 2020. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi zatezne kamate koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. pa do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za tri postotna poena, sve u roku 15 dana.

V. Nalaže se tuženoj Addiko bank d.d., OIB: 14036333877, Zagreb, Slavenska avenija 6, isplatiti tužitelju Denisu Salaju, OIB: 19115169250, iz Osijeka, Josipa Huttlera 11, iznos od 1.103,92 eura (slovima: tisuću sto tri eura devedeset dva centa) zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 11. srpnja 2020. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi zatezne kamate koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog

dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. pa do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za tri postotna poena, sve u roku 15 dana.

VI. Nalaže se tuženoj Addiko bank d.d., OIB: 14036333877, Zagreb, Slavonska avenija 6, naknaditi tužitelju Denisu Salaju, OIB: 19115169250, iz Osijeka, Josipa Huttlera 11, prouzročeni parnični trošak u iznosu 961,27 eura zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 15. lipnja 2026. pa do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za tri postotna poena, sve u roku 15 dana.

VII. Odbija se kao neosnovan zahtjev tužitelja za naknadu troška parničnog postupka iznad dosuđenog u točki VI. izreke.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi od 22. prosinca 2025. navodi da je tužena pravni slijednik, Slavonske banke d.d. Osijek/Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., da je 11. studenoga 2005. s prednikom tužene sklopio Ugovor o kreditu broj: 5140060242-60010452522/2005. sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, koji je potvrđen 15. studenoga 2005. po Javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-2493/2005, prema kojem je tužena kao kreditor, tužitelju kao korisniku kredita, odobrila i stavila na raspolaganje kredit u kunsjoj protuvrijednosti od 85.000,00 CHF prema srednjem tečaju za devize Slavonske banke d.d. Osijek na dan korištenja kredita. Ugovoren je rok otplate kredita u trajanju od 30 godina kroz otplatu u jednakim mjesečnim anuitetima. Predmetnim tipskim Ugovorom u članku 6. ugovorena je naknada za obradu zahtjeva kredita u iznosu 1,00% jednokratno, unaprijed od ukupnog iznosa kredita. Tužena je prilikom isplate kredita 22. studenoga 2005. naplatila tužitelju naknadu za obradu zahtjeva kredita u iznosu od 4.039,25 kn, a koja protuvrijednost, prema fiksnom tečaju konverzije HRK u EUR utvrđenog Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, iznosi 536,10 eura. Odredbom članka 8. stavka 2. ugovoreno je da tužitelj može izvršiti prijevremenu otplatu kredita samo uz suglasnost i uz uvjete koje odredi tužena. Prednik tužene je 30. siječnja 2020. naplatio tužitelju naknadu za prijevremeno djelomično zatvaranje kredita u iznosu od 665,61 kn a koja protuvrijednost, prema fiksnom tečaju konverzije HRK u EUR utvrđenog Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, iznosi 88,34 eura. Prednik tužene je 10. srpnja 2020. naplatio tužitelju naknadu za prijevremeno konačno zatvaranje kredita u iznosu od 8.317,47 kn a koja protuvrijednost, prema fiksnom tečaju konverzije HRK u EUR utvrđenog Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, iznosi 1.103,92 eura, a što ukupno iznosi 1.192,26 eura. O ugovornim odredbama za tzv. „ulaznu i izlaznu naknadu“ nije se pojedinačno

pregovaralo, već su iste kao takve unaprijed formulirane i od strane tužene (banke) implementirane u tipskom ugovoru na koji tužitelj kao potrošač nije imao utjecaja. Tužitelju nije bila razjašnjena relacija odnosa između iznosa naknade i usluga na ime kojih se ista naplaćuje. Navedene odredbe nisu bile ugovorene u dobroj vjeri te su suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokovale značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, zbog čega su iste nepoštene i ništetne te ne proizvode pravni učinak. Obzirom je tužena temeljem nepoštenih odredbi o ulaznoj i izlaznoj naknadi u predmetnom ugovoru iste naplatila i time stekla ne pripadajuću imovinsku korist, navedena je kao nepošten stjecatelj, sukladno članku 1115. ZOO-a, takove dužna vratiti zajedno sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama. Slijedom navedenoga, tužitelj predlaže da nadležni sud donese presudu:

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba:

- iz članka 6. stavka 1. Ugovora o kreditu broj: 5140060242-60010452522/2005. sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljenog 11. studenoga 2005. između tužitelja i prednika tužene, potvrđenog 15. studenoga 2005. po Javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-2493/2005, u dijelu odredbe koji glasi:

“...prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga, koja trenutačno iznosi 1,00% jednokratno, unaprijed.”

II. Nalaže se tuženoj da tužitelju u roku 15 dana na ime naplaćene naknade za obradu zahtjeva kredita isplati iznos od 536,10 EUR zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od 23. studenoga 2005. pa do isplate.

III. Utvrđuje se da je ništetna odredba:

- članka 8. stavka 2. Ugovora o kreditu broj: 5140060242-60010452522/2005. sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljenog 11. studenoga 2005. između tužitelja i prednika tužene, potvrđenog 15. studenoga 2005. po Javnom bilježniku Lidiji Perić iz Osijeka pod brojem OU-2493/2005, u dijelu odredbe koji glasi:

“U tom slučaju Korisnik se kredita obvezuje izvršiti uplatu prema zaključnom obračunu Banke koja je ovlaštena zaračunati i naknadu prema tarifi banke na preostali iznos kredita, sukladno poslovnoj politici Banke.”

IV. Nalaže se tuženoj da tužitelju u roku 15 dana na ime naplaćene naknade za prijevremenu djelomičnu otplatu kredita isplati iznos od 88,34 EUR zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od 31. siječnja 2020. pa do isplate.

V. Nalaže se tuženoj da tužitelju u roku 15 dana na ime naplaćene naknade za prijevremenu konačnu otplatu kredita isplati iznos od 1.103,92 EUR zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od 11. srpnja 2020. pa do isplate.

VI. Nalaže se tuženoj da tužitelju plati prouzročeni parnični trošak zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja presude pa do isplate, sve u roku od 15 dana."

2. Tužena u odgovoru na tužbu osporava osnovanost tužbe i tužbenog zahtjeva. Navodi da visina i datum naplaćene naknade nije sporan. Tužitelju je naplaćena tzv. ulazna naknada 22. studenoga 2005. prilikom korištenja kredita u iznosu od 4.039,25 HRK, naknada za prijevremenu djelomičnu otplatu kredita 30. siječnja 2020. u iznosu

od 665,61 HRK te naknada za prijevremenu konačnu otplatu kredita 10. srpnja 2020. u iznosu od 8.317,47 HRK.

Kako je tužba podnesena 22. prosinca 2025., ističe prigovor zastare. Naime, na zahtjev za isplatu temeljem stjecanja bez osnove primjenjuje se opći zastarni rok od 5 godine, pa je za sva potraživanja s osnova stjecanja bez osnove koja su nastala prije 22. prosinca 2020. nastupila zastara potraživanja. Kako je kondemnatorni dio u zastari, to tužitelj nema niti pravni interes za utvrđenje ništetnosti. Naime, deklaratorni tužbeni zahtjev ne može biti sam sebi svrha, već interes za takav zahtjev mora proizlaziti iz mogućnosti da tužitelj tužbom potražuje isplatu, kako to određuje ZPP u članku 187. stavku 2., što u konkretnom slučaju nije ispunjeno. Osnova ove tužbe može biti i jedino jest poziv na institut stjecanja bez osnove. Za taj institut primjenjuje se opći zastarni rok, sukladno članku 225. ZOO-a. Obzirom je Ugovor o kreditu zaključen 2005. godine te iznos ulazne naknade naplaćen 2005. godine, odnosno naknada za prijevremenu otplatu kredita je naplaćena 2020. godine, dok ugovor o kreditu nije utvrđen ništetnim, tužba je podnesena izvan općeg zastarnog roka od pet godina.

Tužba ne sadrži koje su konkretne radnje tužene dovele do ništetnosti pojedinih odredbi Ugovora o kreditu, pa ne sadrži niti onaj minimalni činjenični opis predmetnih okolnosti koje su relevantne za ovaj slučaj, slijedom čega se ne može niti napraviti test da li su ugovorne odredbe ništetne ili ne. Imajući u vidu navedeno, ako tužitelj ne iznosi činjenične navode vezano za ništetnost odredbi ugovora o kreditu, tada je tužena mišljenja da su o tom tužbenom zahtjevu ne može ni odlučiti. Apstraktno pozivanje na odredbe ZOO-a i ZPP-a ne može nadomjestiti činjenične navode tužbe o kojima sud treba odlučiti pravilnom primjenom materijalnog prava. Tužena smatra da su i dokazni prijedlozi predloženi paušalno, bez navođenja na koje okolnosti i koje činjenične navode.

Tužitelj i tužena pojedinačno su pregovarali o spornim odredbama Ugovora o kreditu, sadržaj osporenog Ugovora o kreditu određen je sukladno iskazanim voljama ugovornih stranaka. Odredbe ugovora o naknadi za obradu kredita i naknade za prijevremenu otplatu kredita su bile jasne, lako uočljive i razumljive te su sva prava tužitelja kao potrošača prije, tijekom i nakon sklapanja ugovora bila poštovana u cijelosti. Imajući u vidu navedeno: tužitelj se prije sklapanja ugovora o kreditu obratio tuženoj s kojom je, u razgovoru, pregovorima, upoznavanju sa svim mogućnostima kreditiranja, odlučio zatražiti sklapanje predmetnog ugovora o kreditu uz pripadajuće uvjete; tužena je u tim pregovorima vrlo jasno objasnila sve značajke ugovora, o promjenjivosti kamatne stope, valutnoj klauzuli te o naknadama za obradu i prijevremenu otplatu kredita. Pri tome je tužena, kako prije sklapanja, tako i za vrijeme trajanja ugovora o kreditu u cijelosti poštovala sve odredbe o pravima potrošača, vodeći računa da tužitelj jasno izrazi svoju ugovornu volju, te sukladno svom dispozitivnom pravu odluči kakav će ugovor s tuženom zaključiti. Ugovor o kreditu imao je vrlo jasan i uočljiv tekst da se radi o promjenjivoj kamatnoj stopi i da se radi o valutnoj klauzuli, da je ugovorena naknada za obradu i prijevremenu otplatu kredita, što je tužitelj po vlastitom izboru prihvatio, iako je imao mogućnost izbora drugih oblika, vrste, ugovora o kreditu, bilo kunski, bilo u EUR-ima, bilo s fiksnom kamatom, bilo s promjenjivom kamatom. Tužena je u potpunosti postupala u skladu s člankom 3011. stavkom 3. Zakona o kreditnim institucijama, te je tužitelju kao potrošaču predočila i učinila dostupnim sve bitne uvjete ugovora iz kojih su jasno vidljive prava i obveze ugovornih strana.

Tužena ističe da je odredba kojom se ugovara naknada za prijevremenu otplatu kredita jasna, lako uočljiva i razumljiva. Sukladno odredbi članka 84. Zakona o zaštiti potrošača nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Na jednak način određeno je i Direktivom Vijeća Europske unije 93/13/EEZ čiji tekst je inkorporiran Zakonom o zaštiti potrošača u hrvatsko nacionalno zakonodavstvo, kao i Direktivom 2008/48 EZ. Direktiva 93/13/EEZ propisuje tzv. načelo transparentnosti koje je razvijeno u praksi Suda EU kao načelo temeljem kojega u trenutku ugovaranja određenog pravnog posla potrošaču odredbe ugovora moraju biti razumljive ne samo na formalnoj i gramatičkoj razini, nego i na način da mu je pruženo dovoljno informacije temeljem kojih može shvatiti ekonomske posljedice ugovaranja određene odredbe. Odredbom članka 83. Zakona o zaštiti potrošača je propisano da će sud prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzeti u obzir narav robe ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, u odnosu na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor. Člankom 1022. stavkom 2. ZOO propisano je kako se ugovorom o kreditu utvrđuje iznos te uvjeti davanja, korištenja i vraćanja kredita. Prema pozitivnim zakonskim odredbama bilo je dopušteno ugovaranje naknade za prijevremenu otplatu kredita, takva odredba se temelji na članku 1024. Zakona o obveznim odnosima. Takva ugovorna odredba uobičajena je u kreditnom poslovanju banaka, svaki korisnik kredita je upoznat s tzv. izlaznom naknadom. Pravo tužene da kao banka ima pravo nadoknaditi štetu koju pretrpi prilikom prijevremene otplate kredita potvrdila je i Europska komisija jer banke na razini statističke vjerojatnosti trpe štetu i imaju troškove u tom slučaju. Presudom Europskog suda broj C-621/17 od 3. listopada 2019. navedeno je da kreditna institucija ne mora klijentu prikazati niti strukturu troškova niti ekonomsku opravdanost prilikom ugovaranja naknade. Tužena želi ukazati na realne poslovne potrebe postojanja takve obveze na strani korisnika kredita u slučaju prijevremenog ispunjenja obveze iz ugovora o kreditu. Plasmani kredita banci predstavljaju aktivu imovine banke, dok otvaranje depozita i računa predstavlja pasivu imovine jer je banka u prvom odnosu vjerovnik, dok je u drugome dužnik. Zatvaranjem bilo kojeg kredita, a naročito njegovo prijevremeno zatvaranje, predstavlja umanjeње imovine banke zbog čega banka ima legitimno pravo ugovoriti obvezu korisnika kredita da u takvom slučaju bude dužan banci nadoknaditi prouzročene troškove. Nitko nije dužan besplatno trpiti štetu na svojoj imovini. Tužitelj je bio ovlašten prijevremeno otplatiti kredit, dok je uz konzumaciju tog svog prava dužan naknaditi banci time prouzročene troškove. U slučaju prijevremene otplate kredita, tužena nema mogućnost da prijevremeno vrati novac kojeg je prethodno osigurala kako bi mogla isplatiti kredit, zbog čega joj nastaje šteta jer i nadalje plaća kamate svojim zajmodavcima. Naknada za prijevremenu otplatu kredita uzima u obzir i rizike poslovanja tužene vezano uz promjenu aktivne i pasivne kamatne stope. Banke novac iz kojega plasiraju kredite dobivaju po visokim kamatama, što potom izražavaju u kamatama koje naplaćuju po kreditu. Ako su u trenutku prijevremene otplate kredita kamatne stope po kojima banka može prijevremeno otplaćeni kredit, izvanredno ostvareni priljev novca, ponovno plasirati u obliku kredita, niže od pasivne kamate koju banka i dalje mora plaćati svojim zajmodavcima, tada banka i u tom smislu trpi štetu. Naknada za prijevremenu otplatu kredita nema karakter ugovorne kazne niti ne predstavlja kamate za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kad ga je po ugovoru trebalo vratiti, jer se ne radi o kamatama već o naknadi za prijevremenu otplatu. Riječ je o

naknadi s kojom je tužitelj bio upoznat u vrijeme sklapanja ugovora, koju je prihvatio prilikom sklapanja ugovora, koja je bila predviđena i potom naplaćena prilikom prijevremene otplate kredita. Tužena kao kreditna institucija je pod stalnim i neposrednim nadzorom Hrvatske narodne banke sukladno važećoj regulativi, a koja nikad nije dovela u pitanje zakonitost ugovaranja niti naplaćivanja predmetnih naknada jer je to standard bankarskog poslovanja u cijelom svijetu. Citira odredbu članka 302. stavka 3. Zakona o kreditnim institucijama, te navodi da u bankarskom poslovanju banka ima pravo naplatiti naknade za svoje usluge, a informacije o takvim uslugama je učinila dostupnim na prigodnom mjestu u svojim poslovnica i internetskim stranicama, sve u skladu sa pozitivnim propisima, Zakonom o potrošačkom kreditiranju i Pravilnikom o naknadama na potrošačke kredite. Članak 3. Zakona o javnom bilježništvu te članak 230. Zakona o parničnom postupku navode da javnobilježnički akt ima dokaznu snagu javne isprave, odnosno istinit je, stoga sadržaj predmetnog Ugovora o kreditu predstavlja pravu volju tužitelja, sve dok ne dokaže neistinitost javne isprave sukladno odredbama zakona. Tužitelju je prilikom sklapanja Ugovora o kreditu javni bilježnik kao osoba koja uživa javno povjerenje sukladno članku 33. Zakona o javnom bilježništvu dužan uskratiti službenu radnju ako je ona nespojiva s njegovom službenom dužnošću, osobito ako se njegovo sudjelovanje zahtijeva radi postizavanja očigledno nedopuštenog ili nepoštenog cilja, a sukladno članku 57. istog Zakona javni bilježnik mora prilikom sastavljanja javnobilježničkog akta ispitati da li su stranke sposobne i ovlaštene za poduzimanje i sklapanje posla, objasniti strankama smisao i posljedice posla i uvjeriti se o njihovoj pravoj i ozbiljnoj volji, a izjave potpuno jasno i određeno sastaviti pismeno i onda sam pročitati strankama i neposrednim pitanjima uvjeriti se da li sadržaj javnobilježničkog akta odgovara volji stranaka. U konkretnom slučaju došlo je do zatvaranja obveze odnosno ispunjenja ugovora u cijelosti te je u primjeni članak 326. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima uslijed čega se ništetnost više ne može isticati. Tužitelj je dobrovoljno pristao na sklapanje predmetnog Ugovora o kreditu, te nije zatražio izmjenu nijedne ugovorne odredbe, refinanciranje kredita niti raskid ugovora. Radi se o zabrani manjeg značaja, u smislu odredbi članka 326. stavka 2. ZOO-a, zbog čega se ništetnost ne može isticati.

Odredba kojom se ugovara naknada za obradu kredita je jasna, lako uočljiva i razumljiva. Prema pozitivnim zakonskim odredbama bilo je dopušteno ugovaranje naknade za obradu kredita, te je opće poznata činjenica da su na tržištu kredita takvi krediti prisutni već godinama, sa čime su potrošači bili upoznati. Člankom 1022. stavkom 2. ZOO propisano je kako se ugovorom o kreditu utvrđuje iznos te uvjeti davanja, korištenja i vraćanja kredita. Ugovor o kreditu nije unaprijed formulirani ugovor, već odražava volju tužitelja iskazanu nakon potpunog i jasnog informiranja o svim značajkama takvog ugovora, dok je teret dokaza u smislu nepoštenosti na strani tužitelja. Tužena kao kreditor nije ovlaštena samostalno određivati sastojke ugovora, već je vezana pozitivnim zakonskim propisima i voljom korisnika kredita. Prilikom sklapanja ugovora o kreditu pregovaralo se o sadržaju istoga, korisniku kredita su stavljeni na uvid svi podaci i uvjeti kreditiranja u jasnom i uočljivom tekstu, te je tužena u potpunosti postupala u skladu s prisilnim propisima (Zakon o bankama, članak 173.) i pod nadzorom HNB-a. U bankarskom poslovanju banka ima pravo naplatiti naknade za svoje usluge, a koja je prethodno naznačena u Tarifi naknada banke koja je odobrena od strane regulatora – Hrvatske narodne banke te koja je izvješena u poslovnica, predočava se svim klijentima te se nalazi i na internetskim stranicama tužene, sve sukladno članku 173. tada važećeg Zakona o bankama.

Proizlazi da je tužitelj imao dovoljno informacija iz kojih proizlazi njegova obveza plaćanja naknade za obradu kredita, o istoj je bio informiran prije i za vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, i to u točno određenom iznosu, a odredba o takvoj naknadi predstavlja odredbu koja je u ugovoru o kreditu sastavljena jasno, lako je uočljiva i lako razumljiva. Naknade za obradu kredita propisuje i Zakon o potrošačkom kreditiranju i Pravilnik o naknadama na potrošačke kredite („Narodne novine“ 15/14.), izdan od Ministarstva financija, pa se radi o zakonitoj odredbi ugovora o kreditu koja nije ništetna niti protivna Ustavnu, prisilnim propisima niti moralu društva. I Zakon o platnom prometu regulira određene naknade, pa čak i one za samo informiranje klijenata. Člankom 296. stavkom 3. ZOO-a propisano je kako se odredbe o ništetnosti ne primjenjuju na one odredbe općih uvjeta ugovora čiji je sadržaj preuzet iz važećih propisa ili se prije sklapanja ugovora o njima pojedinačno pregovaralo, a druga strana mogla utjecati na njihov sadržaj te na odredbe o predmetu i cijeni ugovora ako su jasne, razumljive i lako uočljive. Naknada za obradu kredita, prema stavu HNB-a, dio je EKS koja predstavlja cijenu u smislu članka 84. ZZP-a za koju se onda prema odredbama ZZP-a ne provode testovi transparentnosti i poštenosti. Ulazna naknada kao sastavni dio EKS-a predstavlja konačni trošak kredita, koje postupanje banke nadzire HNB. Kako je tužitelj potpisivanjem predmetnog Ugovora o kreditu iskazao svoju pravu volju, to podnošenjem tužbe dovodi u pitanje osnovni smisao i sigurnost u pravnom prometu ugovora koji se solemniziraju, obzirom isti ima snagu ovršnog javnobilježničkog akta. Tužitelj je dobrovoljno pristao na sklapanje predmetnog Ugovora o kreditu, te na sve odredbe ugovora, obzirom u nijednom trenutku nije zatražio izmjenu nijedne ugovorne odredbe, refinanciranje kredita ili raskid ugovora. Da bi se utvrdilo radi li se o poštenoj, odnosno dopuštenoj odredbi ugovora o naknadi za obradu zahtjeva, potrebno je utvrditi dvije stvari: procjena uzrokuje li određena ugovorna odredba znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača; uzrokuje li ugovorna odredba znatnu neravnotežu suprotno načelu savjesnosti i poštenja, sukladno članku 3. stavku 1. Direktive 93/13 EEZ, odnosno radi li se o uvjetu dobre vjere. Oba se uvjeta kumulativno moraju ostvariti da bi se radilo o ništetoj ugovornoj odredbi, o čemu se ovdje ne radi. Ugovorna odredba o ulaznoj naknadi je dopuštena i ne može uzrokovati znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača. Time je u cijelosti ostvaren zahtjev transparentnosti. U svakom pojedinačnom slučaju je potrebno ispitati eventualnu nepoštenost odredbe ocjenjujući sve okolnosti sklapanja predmetnog ugovora, kako je to navedeno u odluci Europskog suda C-186/16, a radi pravile primjene odredbi Direktive 93/13. Pri tom se ukazuje i na zauzeto shvaćanju o tumačenju direktive izraženo u odluci Europskog suda u spojenom predmetu C-224/19 i C-259/19. Konkretna ugovorna odredba je u skladu s prisilnom propisom, tada važećim Zakonom o bankama. Tužena ističe da naplaćena sporna naknada za obradu kreditnog zahtjeva ne uzrokuje neravnotežu među ugovornim stranama jer je isti neznatan u odnosu na ukupnu isplatu koju je primio tužitelj. Stoga se ne može govoriti da bi u konkretnom slučaju na strani tužitelja nastala znatna šteta niti se može govoriti da bi došlo do bilo kakve neravnoteže u pravima ugovornih strana.

Tužena prigovara da bi tužitelj imao status potrošača. Prema Zakonu o zaštiti potrošača koji je bio na snazi, odredba o kojoj se navodno nije pregovaralo mogla bi biti ništetna samo ukoliko je takvo što suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. U konkretnom slučaju je došlo do zatvaranja obveze odnosno ispunjenja

ugovora u cijelosti te je u primjeni članak 326. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima uslijed čega se ništetnost više ne može isticati.

Tužena osporava zatraženi tijek kamata, osobito onih kojih se zahtijevaju prije podnošenja tužbenog zahtjeva. Tužena nije pala u zakašnjenje prema tužitelju, niti joj je obveza koju bi trebala ispuniti uopće izvjesna ili poznata, pa nema govora o zakašnjenju tužene. Kada se uzme u obzir da je tužena cijelo vrijeme trajanja ugovora postupala sukladno pozitivnim propisima, u skladu s dobrom poslovnom praksom, savjesno i pošteno prema svakom svom klijentu, tada nema govora da bi morala snositi svojevrsnu „sankciju“ u vidu plaćanja kamata. Ukoliko se bilo kakva obveza utvrdi prema tuženoj, tada je ona za tu obvezu saznala tek primitkom presude, kada će joj sada neodrediva obveza biti pretvorena u novčanu obvezu, slijedom čega sud može obvezati tuženu na plaćanje kamata tek od dana donošenja prvo stupanjske presude. Imajući u vidu navedeno, predlaže odbiti tužbu i tužbeni zahtjev uz naknadu troška tuženoj.

3. U dokaznom postupku, a radi utvrđenja činjeničnog stanja, ovaj sud je pročitao očitovanje tužene od 2. kolovoza 2024. (stranica 6 spisa), Ugovor o kreditu br. 5140060242-60010452522/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama od 11. studenoga 2005. (stranica 8-15 spisa), rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br. Tt-09/1533-3 od 27. veljače 2009. (stranica 16 spisa), rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br. Tt-16/22619-2 od 11. srpnja 2016. (stranica 17 spisa), iskaz tužitelja (stranica 56 spisa), i drugu spisu priležuću dokumentaciju.

3.1. Odbijen je prijedlog tužene za pribavom očitovanja Hrvatske narodne banke o značenju efektivne kamatne stope (EKS), jer istim se ne bi utvrdile odlučne činjenice.

4. Predmet spora je zahtjev tužitelja na utvrđenje ništetnosti odredbe članka 6. stavka 1. Ugovora o kreditu br. 5140060242-60010452522/2005 od 11. studenoga 2005. koji glasi: „... prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga, koja trenutačno iznosi 1,00%, jednokratno, unaprijed.“, te isplata iznosa od 536,10 eura zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od 23. studenoga 2005. pa do isplate na ime ništetne odredbe. Nadalje, predmet spora je i zahtjev tužitelja na utvrđenje ništetnosti odredbe članka 8. stavka 2. Ugovora o kreditu od 11. studenoga 2005. koji glasi: “ U tom slučaju korisnik se kredita obvezuje izvršiti uplatu prema zaključnom obračunu Banke koja je ovlaštena zaračunati i naknadu prema Tarifi Banke na preostali iznos kredita, sukladno poslovnoj politici Banke“, te isplata iznosa od 88,34 eura zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od 31. siječnja 2020. pa do isplate, odnosno isplata iznosa od 1.103,92 eura zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od 11. srpnja 2020. pa do isplate na ime ništetne odredbe.

5. U postupku je utvrđeno i nije sporno:

- da su 11. studenoga 2005. tužitelj kao korisnik kredita i pravni prednik tužene - Slavenska banka d.d. Osijek - kao kreditor sklopili Ugovora o kreditu br. 5140060242-60010452522/2005 kojim je kreditor stavio tužitelju na raspolaganje iznos u kunama koji odgovara protuvrijednosti od 85.000,00 CHF po srednjem tečaju za devize Slavonske banke d.d. Osijek na dan korištenja kredita,
- da je kredit odobren kao stambeni za kupnju stana,

- da je ugovoreno da se korisnik kredita obvezuje platiti naknadu, a prema Odluci o visini naknade za obavljanje bankarskih usluga, koja trenutačno iznosi 1,00%, jednokratno, unaprijed (članka 6. stavak 1.),
- da je ugovoreno da korisnik kredita može izvršiti prijevremenu djelomičnu i konačnu otplatu kredita, ukoliko o toj namjeri obavijesti Banku najmanje 30 (trideset) dana unaprijed, u kom slučaju se obvezuje izvršiti uplatu prema zaključnom obračunu Banke koja je ovlaštena zaračunati i naknadu prema Tarifi Banke na preostali iznos kredita, sukladno poslovnoj politici Banke (članak 8. stavak 2.),
- da je pravni prednik tužene tužitelju na ime naknade za obradu kredita 22. studenoga 2005. naplatio iznos od 536,10 eura,
- da je pravni prednik tužene tužitelju na ime naknade za prijevremenu djelomičnu otplatu kredita 30. siječnja 2020. naplatio iznos od 88,34 eura,
- da je pravni prednik tužene tužitelju na ime naknade za prijevremeno konačno zatvaranje kredita 10. srpnja 2020. naplatio iznos od 1.103,92 eura.

6. Sporno je među strankama je li odredba kojom je ugovoreno plaćanje jednokratnih troškova obrade kredita u visini 1,00%, sadržana u članku 6. stavku 1. Ugovora o kreditu, nišetna, odnosno je li odredba kojom je ugovoreno plaćanje naknade za prijevremenu otplatu kredita, sadržana u članku 8. stavku 2. Ugovora o kreditu, nišetna. Spornim se ukazuje i je li nastupila zastara potraživanja.

7. Pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima normativno je regulirano prije svega Zakonom o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 96/03. – dalje: ZZP) važećim u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu.

7.1. Člankom 59. ZZP propisano je: "Ugovor o potrošačkom zajmu mora sadržavati podatke potrebne za identifikaciju ugovora, odredbe o uvjetima pod kojima se zajam odobrava, a poglavito (...) odredbu o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se ti troškovi mogu promijeniti (...)." odnosno (...) odredbu o ukupnom trošku zajma (...)."

7.2. Člankom 81. stavkom 1. ZZP propisano je da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca (stavak 2.). Činjenica da se o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovaralo ne utječe na mogućnost da se ostale odredbe tog ugovora ocijene nepoštenima, ako cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da se radi o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca (stavak 3.). Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed sastavljenom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati (stavak 4.). Drugim riječima, na tuženoj je teret dokazivanja da je s tužiteljem pojedinačno pregovarala o naknadi za obradu kredita, naknadi za prijevremenu otplatu kredita kao i o visini tih naknada.

7.3. Člankom 84. ZZP je propisano da nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako

razumljive i lako uočljive. Stoga nadzor nepoštenosti može biti ograničen u skladu s navedenim člankom 84. ZZP samo ako se odredba kojom se od potrošača zahtijeva plaćanje naknade za obradu kredita odnosno naknade za prijevremenu otplatu kredita odnosi na neku od dviju u tom članku navedenih kategorija. Ugovorne odredbe koje su obuhvaćene pojmom "predmet ugovora" trebaju se shvatiti kao one odredbe koje utvrđuju bitne činidbe tog ugovora koje ga kao takve određuju. Nasuprot tomu, odredbe koje su akcesornog značaja u usporedbi s onima koje definiraju samu bit ugovornog odnosa ne mogu biti obuhvaćene tim pojmom. Točan doseg pojmova "predmet ugovora" i "cijena" u smislu članka 84. ZZP ne mogu se odrediti pojmom "ukupni troškovi kredita za potrošača" pa se naknada za obradu i odobrenje kredita kao ni naknada za prijevremenu otplatu kredita ne mogu smatrati bitnom činidbom ugovora o kreditu samo zato što su uključene u njegove ukupne troškove. Uzimajući u obzir prirodu predmetnog ugovora te njegov pravni i činjenični kontekst, imajući na umu da je riječ o dugoročnom kreditu s promjenjivom redovnom kamatnom stopom kao i činjenici da je riječ o obvezi koja se plaća prije korištenja kredita (naknada za obradu kredita), odnosno prilikom prijevremene otplate kredita, prema pravnom shvaćanju ovog suda, nije riječ o odredbama koje utvrđuje bitnu činidbu korisnika kredita, niti je riječ o elementima ugovora o kreditu koji definiraju bit tog ugovornog odnosa.

7.4. Osim toga, tekst članka 84. ZZP treba tumačiti na način da se druga kategorija odredbi, čija se eventualno nepoštena priroda ne može ocijeniti ("cijena"), odnosi samo na primjerenost predviđene cijene ili naknade i usluge ili robe koju treba zauzvrat isporučiti, a razlog za to izuzimanje leži u činjenici da ne postoji nikakva tablica ili pravni kriterij koji bi mogli dati okvir i smjer provjeri te primjerenosti. Ugovorne odredbe o naknadi koju potrošač duguje davatelju kredita ili koje utječu na stvarnu cijenu koju potrošač mora potonjem platiti stoga načelno nisu obuhvaćene tom drugom kategorijom odredbi, osim u pogledu pitanja je li iznos ugovorom utanačene naknade ili cijene u skladu s uslugom koju je tuženi kreditor zauzvrat pružio. Međutim, u ovom se predmetu navodna nepoštenost odredbi o naknadi za obradu i odobrenje kredita ne tiče odnosa između iznosa naknade za obradu i odobrenje kredita te zauzvrat pruženih usluga. Jednako tako, u ovom se predmetu navodna nepoštenost odredbi o naknadi za prijevremenu otplatu kredita ne tiče odnosa između iznosa za prijevremenu otplatu kredita te zauzvrat pruženih usluga. Stoga, a imajući na umu sve navedeno, odredbe članka 6. stavka 1. i članka 8. stavka 2. Ugovora o kreditu nisu izuzete iz ocjene poštenosti.

7.5. U okviru te ocjene, potrebno je, u skladu s člankom 81. stavkom 1. ZZP-a, ispitati moguće nepoštovanje načela savjesnosti i poštenja i postojanje eventualne značajne neravnoteže na štetu potrošača. Prilikom ocjene jesu li sporne ugovorne odredbe poštene, sud je uz primjenu članka 83. ZZP-a uzeo u obzir narav usluge na koju se ugovor odnosi (predmet ugovora) u vrijeme kad je ugovor sklopljen, sve popratne okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora i sve ostale odredbe tog ugovora.

7.6. Kada je riječ o pitanju je li poštovano načelo savjesnosti i poštenja iz članka 81. stavak 1. ZZP, odlučno je ocijeniti bi li tužena, pod uvjetom da je na pošten i pravedan način poslovala s tužiteljem, mogla razumno očekivati da bi takve ugovorne odredbe bile prihvaćene da se o njima pojedinačno pregovaralo. Imajući na umu da

ugovorne odredbe članka 6. stavka 1. i članka 8. stavka 2. ne sadrže nikakvih podataka o stvarno pruženim uslugama i nastalim troškovima na koje se one odnose, ne može se zaključiti da je tužena mogla razumno očekivati da bi tužitelj pristao na te odredbu u pojedinačnim pregovorima.

7.7. Kada je riječ o ispitivanju mogućeg postojanja znatnije neravnoteže, ono se ne može ograničiti na kvantitativno ekonomsko ocjenjivanje koje se temelji na usporedbi ukupnog iznosa transakcije na koju se ugovor odnosi, s jedne strane, i troškova koji na temelju sporne odredbe terete potrošača, s druge strane. Naime, značajna neravnoteža može proizlaziti iz same činjenice da dovoljno ozbiljno oštećuje pravni položaj u koji je, na temelju primjenjivih zakonskih odredbi, stavljen potrošač kao stranka predmetnog ugovora u obliku nametanja dodatne obveze koja nije predviđena dispozitivnim zakonskim pravilima.

7.8. Odredbe članaka 1065. do 1068. Zakona o obveznim odnosima („Službeni list SFRJ“ br. 29/78., 39/85., 46/85., 57/89., „Narodne novine“ br. 53/91., 73/91., 3/94., 111/93., 107/95., 7/96., 91/96., 112/99., 88/01., 35/05. – dalje u tekstu: ZOO/91.) važeće u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu, ne predviđaju plaćanje naknade za obradu i odobrenje kredita. Međutim, iako nije bilo zabranjeno, niti na drugi način ograničeno, ugovaranje odredbe o naknadi za obradu i odobrenje kredita, nepovoljno je utjecalo na pravni položaj tužitelja kao potrošača u odnosu na onaj položaj koji je bio predviđen u dispozitivnom nacionalnom pravu.

7.9. Direktivom 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. određeno je da zaštita potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi ukazuje na podređen položaj potrošača jer nemaju mogućnost pregovaranja o općim uvjetima poslovanja banke, a prema presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. u predmetu broj C-26/13 navodi se da članak 4. stavak 2. Direktive 93/13 (koji iz testa poštenosti isključuje odredbe koje definiraju glavni predmet ugovora i adekvatnost cijene, pod uvjetom da su izražene jasnim i razumljivim jezikom) treba tumačiti na način da ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva.

8. Tužitelj je potrošač u smislu odredbe članka 3. ZZP, kojom je propisano da je potrošač svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. Naime, iz Ugovora o kreditu proizlazi da ga je sklopio tužitelj kao fizička osoba, te da se radi o namjenskom stambenom kreditu – za kupnju stana, dok iz iskaza tužitelja proizlazi da je sredstva kredita utrošio za kupovinu stana koji je bio za stanovanje njega i njegove obitelji, da predmetni stan nije nikada dao u zakup ili najma odnosno da u trenutku podizanja kredita nije bio vlasnik obrta ili tvrtke niti je stan kupljen sredstvima kredita unio u imovinu obrta ili tvrtke. U trenutku podizanja kredita radio je u bolnici. Tužena pak tijekom postupka nije dokazala da je ugovor sklopljen u okviru tužiteljeve poslovne aktivnosti ili poduzetničke djelatnosti. Dakle, tužitelj je potrošač u smislu citirane odredbe članka 3. ZZP-a, a tužena trgovac te se radi o potrošačkom ugovoru.

9. Obzirom na naprijed iznijeto, valjalo je utvrditi jesu li stranke pregovarale oko naknade za obradu kredita i naknade za prijevremenu otplatu kredita (članak 6. stavak 1. i članak 8. stavak 2. Ugovora o kreditu), odnosno je li tužitelj imao utjecaj

na sadržaj tih odredbi Ugovora. Radi utvrđenja tih okolnosti ovaj sud je saslušao tužitelja te pročitao Ugovor o kreditu od 11. studenoga 2005.

9.1. Iz iskaza tužitelja proizlazi da je kredit podigao 2005. godine u Slavonskoj banki u Osijeku, da prilikom podnošenja zahtjeva za odobrenje kredita nije bilo govora o plaćanju nikakvih naknada. Banka je sačinila ugovor kreditu, pročitao ga je, bilo mu je bitno kolika će mu biti rata. Pročitao je i ostale odredbe ali ih baš nije razumio, po struci je veterinarski tehničar, a u to vrijeme radio je u bolnici kao medicinski tehničar. Nije tražio nikakva pojašnjenja a od strane bankovnog službenika nije mu pojašnjeno plaćanje tzv. Ulazne naknade, na što se odnosi ta naknada, odnosno na koji način je utvrđena visina iste. Banka mu nije dala nikakvu odluku iz koje bi vidio na koji način je određena visina te naknade. Nije mu pojašnjeno niti plaćanje naknade za prijevremenu otplatu kredita. Kad je prijevremeno odlučio otplatiti kredit također mu ništa nije objašnjeno zašto se plaća naknada za prijevremenu otplatu kredita, banka mu je obračunala ostatak kredita kao i spornu naknadu i rekla da to mora platiti ako hoće zatvoriti kredit. Nije mogao pregovarati o uvjetima kreditiranja pa ni o spornim naknadama, radilo se o tipskom ugovoru i mogao ga je jedino uzeti ili ostaviti.

9.2. Iz odredbe članka 6. stavka 1. Ugovora o kreditu proizlazi da se radi o standardnoj stipulaciji ugovora koja sadrži odredbu prema kojoj je korisnik kredita obvezan prilikom isplate kredita platiti banci naknadu za obavljanje bankarskih usluga u visini od 1,00%.

9.3. Iz odredbe članka 8. stavka 2. Ugovora o kreditu proizlazi da je ugovoreno da korisnik kredita može izvršiti prijevremenu djelomičnu i konačnu otplatu kredita uz plaćanje naknade prema Tarifi banke na preostali iznos kredita. Obzirom na sadržaj predmetne odredbe ovaj sud utvrđuje da se nigdje u tom članku, kao niti u cijelom ugovoru o kreditu ne navodi koliko iznosi ta naknada, kao i što ta naknada obuhvaća, time da je tužena u odgovoru na tužbu iznijela da je svoje pravo na obračun jednokratne naknade za prijevremenu otplatu kredita crpila iz Pravilnika o naknadama na potrošačke kredite. Iz predmetne odredbe Ugovora o kreditu proizlazi da se radi o standardnoj stipulaciji ugovora koja sadrži odredbu prema kojoj tužitelj može prijevremeno otplatiti kredit uz uvjete koje odredi kreditor, dakle tužena je jednostrano određivala uvjete prijevermene otplate kredita, dakle i visinu naknade za prijevremenu otplatu kredita. Način na koji je ugovorena ne može biti razumljiv prosječnom potrošaču jer osim što je podložna jednostranim promjenama tužene, njome je potrošač (tužitelj) stavljen u poziciju platiti naknadu za koju ne može znati na koji će se način formirati njezina visina i o čemu će ovisiti.

9.4. Temeljem tako provedenih dokaza ovaj sud zaključuje da tužena, na kojoj je teret dokaza, nije dokazala da su među strankama vođeni bilo kakvi stvarni pregovori u pogledu naknade za obradu kredita, već se radilo o uvjetima koje je odredila tužena, odnosno i sama tužena je odredila visinu iste na koju tužitelj nije mogao utjecati. Jednako tako, a u odnosu na naknadu za prijevremenu obradu kredita, nije vidljiva niti visina niti eventualno elementi temeljem kojih će se odrediti visina te odredbe, kao i da visina iste ovisi isključivo o jednostranoj odluci tužene, ovaj sud zaključuje da u svezi predmetne odredbe nije bilo pojedinačnog pregovaranja između tužitelja i tužene i da tužitelj nije znao na što se ta odredba stvarno odnositi niti da je

ikako mogao utjecati na njezinu visinu, već da je visina iste ovisila isključivo o važećoj odluci tužene na dan prijevremene otplate kredita. Tužitelju nije pojašnjeno na što se odnosi naknada za obradu kredita, niti kako je određena visina iste, odnosno zašto se plaća naknada za prijevremenu otplatu kredita, kao i na koji način je određena visina iste. Nadalje tužitelj nije mogao pregovarati o tim odredbama, bilo je onako kako je banka odredila.

9.5. Tužitelju je trebalo na temelju jasnih i razumljivih kriterija objasniti odredbe ugovora kako bi mogao predvidjeti posljedice koje iz toga ugovora proizlaze, što podrazumijeva i predmetne odredbe ugovora o kojima tužitelj nije bio u poziciji pregovarati, slijedom čega se radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka i to na štetu tužitelja, jer načelo savjesnosti i poštenja općenito znači da svi sudionici u postupku obveznih odnosa, kao u konkretnom slučaju, dužni su međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obiju strana, vodeći pri tome računa o smislu i svrsi obveznih odnosa.

9.6. Plaćanje troškova obrade kredita, uz to bez definiranja o kakvim se troškovima uopće radi, i bez definiranja visine iste, prema mišljenju ovog suda prouzročilo je značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

9.7. Odredba o troškovima obrade kredita je transparenta u smislu članka 85. ZZP-a, ali sama činjenica da je riječ o transparentnoj odredbi ne znači ujedno da je odredba poštena.

9.8. Budući se o odredbi članka 6. stavka 1. Ugovora o kreditu nije pojedinačno pregovaralo te je ista bila unaprijed formulirana od strane tužene i tužitelj nije imao utjecaja na njezin sadržaj, a uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja potrošača, to znači da je navedena odredba Ugovora o kreditu, primjenom članka 81. stavka 1. ZZP-a nepoštena, te ništetna u smislu članka 87. stavak 1. ZZP-a.

9.9. Slijedom navedenog ovaj sud je utvrdio ništetnim ugovornu odredbu iz članka 6. stavka 1. Ugovora o kreditu o jednokratnim troškovima obrade kredita.

10. Utvrđenje je li ugovorna odredba o prijevremenoj otplati kredita uzrokovala neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana protivno načelu savjesnosti i poštenja na štetu potrošača (tužitelja), ovisi o utvrđenju je li tužena imala štetu/troškove uzrokovane prijevremenom otplatom kredita, time da dokazivanje nastanka štete troškova u vezi prijevremene otplate kredita mora biti određeno u odnosu na konkretan Ugovor o kreditu i štetu/troškove u vezi prijevremene otplate konkretnog kredita, a ne općenito.

10.1. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odlukama povodom restitucijskog zahtjeva potrošača s osnova nepoštene odredbe o ugovorenoj naknadi za prijevremenu otplatu kredita (npr. Rev 112/2018-2 od 9. ožujka 2022. i Rev-43/2022-2 od 14. lipnja 2022.) izrazio pravno shvaćanje da banka imao pravo na naknadu stvarno pretrpljene štete, odnosno onih troškova koji su izravno povezani s prijevremenom otplatom kredita (objektivno nastali troškovi), a da se naknada, imajući na umu kogentne zakonske odredbe, ne smije odnositi na naknadu štete

zbog izgubljenog dijela iznosa kamate (neostvarene kamate) koju je banka trebala dobiti da nije bilo prijevremene isplate.

10.2. Naknada za prijevremenu otplatu kredita ne može se smatrati ugovorenim iznosom naknade štete iz članka 265. stavka 3. ZOO/91 koji propisuje da je prava valjana odredba ugovora kojom se određuje najviši iznos naknade, ako tako određeni iznos nije u očitoj nerazmjeri sa štetom i ako za određeni slučaj nije što drugo zakonom određeno. Prijevremenom otplatom kredita tužitelj nije povrijedio ugovorne odredbe na način da obvezu ne bi ispunio ili da bi zakasnio s njezinim ispunjenjem, nego je iskoristio zakonsko pravo propisano posebnim odredbama iz članka 1068. stavka 2. ZOO/91 i članka 79. stavka 1. ZZP-a, ali i općom odredbom o pravu na prijevremeno ispunjenje novčane obveze iz članka 25. ZOO-a.

10.3. Tužena tijekom postupka navodi da naknada za prijevremenu otplatu kredita predstavlja unaprijed određen iznos naknade štete i troškova koje tužena trpi i snosi zbog prijevremene konačne otplate kredita, a koji nisu povezani s budućom nedospjelim kamatom. Iako je tužena navela da okolnost pretrpljene štete prilaže pisane izjave Marka Bolanče i Tanje Jelenić ovjerene po javnom bilježniku, te izjave ne prileže odgovoru na tužbu niti ih je tužena dostavila u spis tijekom vođenja ovoga postupka, pa time nije niti dokazala da naknada za prijevremenu otplatu kredita predstavlja unaprijed određen iznos naknade štete i troškova koje tužena trpi i snosi zbog prijevremene konačne otplate kredita.

10.4. Obzirom na iznijeto ovaj sud zaključuje da pravila naplaćivanja naknade za prijevremenu otplatu kredita ne predstavljaju ništa drugo nego nadoknađivanje dijela iznosa kamata koje je prema ugovoru tužena trebala dobiti do kraja trajanja tog ugovora, dakle naknadu neostvarenih kamata (izmakle dobiti). Shvaćanje, da banke nemaju pravo zahtijevati naknadu koja se sastoji u izmakloj dobiti radi gubitka kamata, odnosno da ne smiju potrošaču naplatiti naknadu za prijevremeno (djelomično ili u cijelosti) ispunjenje svoje obveze iz ugovora o stambenom potrošačkom kreditu potvrđeno je i donošenjem Zakona o stambenom potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ broj 101/17.), a kojim Zakonom se u pravni poredak Republike Hrvatske prenijela Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni Direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014.). Iako se, dakle, vodeći računa o danu sklapanja predmetnog ugovora o kreditu, taj Zakon ne primjenjuje na konkretan slučaj, evidentno je da je taj Zakon otklonio nedostatke do tada važećeg zakonskog uređenja i onemogućio bankama da potrošače penaliziraju za prijevremeno ispunjenje njihovih obveza. Banke bi u tom slučaju imale pravo na naknadu samo onih troškova izravno povezanih s prijevremenom otplatom kredita, prije svega administrativnih troškova vezanih uz potrebne radnje u svezi s prijevremenim zatvaranjem kredita i sl., a ne i na (posebnu) naknadu za prijevremenu otplatu kredita. (Rev-112/2018 od 9. ožujka 2022.).

10.5. Pošto tužena nije tijekom postupka dokazala koji su joj potrebni i objektivni troškovi nastali prilikom prijevremene otplate kredita, pa kraj utvrđenja da se o predmetnoj odredbi nije pregovaralo, da je ista uzrokovala neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana protivno načelu savjesnosti i poštenja na štetu potrošača

(tužitelja), to ovaj sud utvrđuje da je predmetna odredba (članak 8. stavak 2.) nepoštena, a time, u smislu odredbe članka 87. stavak 1. ZZP/03, ništava.

11. U odnosu na prigovor tužene da sporna ugovorna odredba nije protivna Ustavu Republike Hrvatske, prisilnom propisima ni moralu društva, pa da ne može biti nepoštena, ovaj sud ukazuje da sporna odredba ugovora o kreditu nije utvrđena ništetnom jer da ne bi bila dopuštena, već je utvrđena ništetnom iz razloga što ugovorne stranke nisu o istoj pojedinačno pregovarale.

12. Nadalje, odredbom članka 187. stavka 1. i 2. ZPP-a propisano je da tužitelj može u tužbi tražiti da sud samo utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave. Takva se tužba može podići kad je to posebnim propisima predviđeno, kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno neistinitost kakve isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa ili kad tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje takve tužbe. Nadalje, ništetnost nastupa po samom zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kad uzrok ništetnosti naknadno nestane (članak 107. stavak 1. ZOO-a/91), osim u izuzetnim uvjetima koje propisuje članak 107. stavak 2. ZOO-a/91, a koji u predmetnom slučaju nisu ispunjeni (da je zabrana manjeg značaja i da je ugovor u cijelosti ispunjen). Tužitelj stoga ima pravni interes i može tražiti utvrđenje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi kako bi na temelju toga eventualno ostvario prava za koja smatra da mu pripadaju.

12.1. Neosnovan je prigovor tužene da se radi o zabrani manjeg značaja jer je su odredbama povrijeđeni i javni interes s obzirom na općepoznatu broj potrošačkih kredita koje korisnici sklapaju s tuženom i drugim bankama.

13. Neosnovan je prigovor zastare tužene. Naime, odredbom članka 110. ZOO-a/91 propisano je da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi, pa nije zastarjelo pravo tužitelja na isticanje ništetnosti članka 6. stavka 1. i članka 8. stavka 2. Ugovora o kreditu. Tužitelj je postavio zahtjeve za isplatu, pa se radi o restitucijskim zahtjevima, a u odnosu na kojeg je Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odnosu na početak tijeka zastare na svojoj sjednici od 30. siječnja 2020. donio zaključak Broj: Su-IV-47/2020 kojim je određeno da zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1. ZOO-a/05 kao posljedica utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Dakle, u konkretnom slučaju zastara počinje teći od dana donošenja ove prvostupanjske presude, jer je ovom presudom kao prethodno pitanje riješeno pitanje ništetnosti odredbe članka 6. stavka 1. i članka 8. stavka 2. Ugovora o kreditu, pa zastarni rok propisan člankom 371. ZOO-a/91 od pet godina nije protekao.

14. Prema odredbi članka 104. stavka 1. ZOO/91. u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme

donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Zahtjev za vraćanje primljenog po osnovi ništetne ugovorne odredbe pravno se smatra zahtjevom za vraćanje stečenog bez osnove iz članka 210. ZOO/91. Sudsko utvrđenje ništetnosti odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takve odredbe nije bilo. Utvrđenjem ugovorne odredbe ništetnom potrošač stječe subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba ništetna. Odredbom članka 214. ZOO/91. je propisano da kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva. Tužena je nepoštena od dana stjecanja predmetnih iznosa jer to proizlazi iz isprava i izvedenih dokaza koji se nalaze u sudskom spisu.

14.1. Tužitelju zakonska zatezna kamata pripada od dana uplate iznosa na ime naknade za obradu kredita u visini od 536,10 eura, koji iznos i dan naplate je među strankama nesporan, pa je tužitelju dosuđena zakonska zatezna kamata počevši od 23. studenoga 2005. Tužitelju zakonska zatezna kamata pripada od dana uplate iznosa na ime naknade za prijevremenu djelomičnu otplatu kredita u visini od 83,34 eura, koji iznos i dan naplate među strankama nesporan, pa je tužitelju dosuđena zakonska zatezna kamata počevši od 31. siječnja 2020. Tužitelju zakonska zatezna kamata pripada od dana uplate iznosa na ime naknade za prijevremenu konačnu otplatu kredita u visini od 1.103,92 eura, koji iznos i dan naplate među strankama nesporan, pa je tužitelju dosuđena zakonska zatezna kamata počevši od 11. srpnja 2020.

14.2. Visina stope zatezne kamate za razdoblje do 31. prosinca 2007. određena je sukladno Uredbi o visini stope zatezne kamate ("Narodne novine" broj 153/04. i 35/05.), od 1. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. određena je sukladno odredbi članka 29. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05., 41/08., 125/11.) od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. sukladno odredbi članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 78/15.), od 1. siječnja 2023. pa do 29. prosinca 2023. sukladno odredbi članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 114/22.) i Uredbe o izmjeni zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 156/22.), a od 30. prosinca 2023. do isplate stopa kamate je dosuđena u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 155/23.).

15. Obzirom na iznijeto valjalo je odlučiti kao u točki I., II., III. i IV izreke presude.

16. Odluka o trošku tužitelja temelji se na odredbama članka 154. stavka 1. i članka 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/19., 80/22., 114/22. i 155/23. – dalje: ZPP) te sukladno Tarifi o naknadama i nagradama za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/23. – dalje u tekstu: Tarifa). Tužitelju je priznat trošak zastupanja po punomoćniku-odvjetniku, i to za:

- sastav tužbe u iznosu 200,00 eura (Tbr. 7. točka 1. Tarife)

- sastav obrazloženog podneska od 19. ožujka 2026. u iznosu 200,00 eura (Tbr. 8. točka 1. Tarife),
- zastupanje na ročištu 21. svibnja 2026. u iznosu 200,00 eura (Tbr. 9. točka 1. Tarife),
- zastupanje na ročištu za objavu 15. lipnja 2026. u iznosu 100,00 eura (Tbr. 9. točka 3. Tarife),

ukupno 700,00 eura, što uvećano za pripadajući iznos PDV-a daje iznos od 875,00 eura. Tužitelju je dosuđen i trošak pristojbe za tužbu u iznosu 33,18 i za presudu u iznosu 53,09 eura.

16.1. Tužitelju nije priznat trošak dopisa upućen tuženoj 10. lipnja 2024. budući isti nije bio potreban za vođenje ovoga postupka. Dakle, tužitelju je dosuđen ukupan trošak u iznosu 961,27 eura na koji iznos mu je dosuđena pripadajuća zakonska zatezna kamata počevši od presuđenja (prema članku 151. stavku 3. ZPP-a) pa do isplate.

17. Stoga je odlučeno kao u izreci presude.

U Osijeku 15. lipnja 2026.

Sutkinja: Ljiljana Jakša

Uputa o pravnom lijeku: Protiv ove presude nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa presude koji se stranci koja je pristupila na ročište za objavu presude uručuje i time se dostava smatra izvršenom (članak 335. stavak 8. ZPP).

Za stranku koja nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onog dana kada je održano ročište za objavu presude (članak 335 stavak 9. ZPP). Ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi.

U slučaju iz članka 335. stavka 9. ZPP sud će istaknuti presudu na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova gdje presuda mora biti istaknuta 8 dana, računajući od dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje sud će presudu dostaviti prema odredbama ZPP o dostavi pismena te joj rok za izjavljivanje žalbe teče od dana dostave presude (članak 335. stavak 11. ZPP).

O žalbi odlučuje županijski sud.

Dostavljeno:

1. Marijan Belčić, odvjetnik u Osijeku
2. Odvjetničko društvo Ćurković i Šanjug d.o.o. u Zagrebu

Broj zapisa: **9-30889-6110a**

Kontrolni broj: **03c4a-26d87-71a35**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.